



ת"פ 39556/09/20 - עמיחי חנינה נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"פ 39556-09-20 מדינת ישראל נ' חנינה
תיק חיצוני:

בפני המבקש
נגד המשיבה
כבוד השופט, סגן הנשיאה ארז נוריאלי
עמיחי חנינה
מדינת ישראל

החלטה

1. נגד המבקש הוגש כתב אישום, המייחס לו עבירה של מכירת תכשיר שלא כדין, עבירה לפי תקנות 2(א), 2(ג), 15 ו - 17(א)(1) לתקנות החומרים המסוכנים (רישום תכשירים להדברת מזיקים לאדם), התשנ"ד - 1994.

2. ביום 25.2.21 עתר המבקש לביטול כתב האישום נגדו, על בסיס טענותיו המקדמיות:

א. כתב האישום אינו מגלה עבירה: לטענת המבקש, כתב האישום אינו מציין כי הנאשם הפיק רווח ממכירת החומרים המסוכנים, לא פורטה כמות החומרים שנמכרה, ואף לא פורט ריכוז החומר. משכך, לטענתו, ולאור האמור בתקנות החומרים המסוכנים (סיווג ופטור), התשנ"ו - 1996, כתב האישום אינו מגלה עבירה.

ב. זוטי דברים: לטענת המבקש, הימנעות המשיבה מלציין את כמות החומר שנמכר, מעידה על "כמות מזערית, הבטלה בשישים". עוד הוסיף, כי החומרים נמכרו, בשתי מכירות בלבד, למפקח המשטרה הירוקה ואין ראיה כי נמכרו לאדם אחר. לפיכך, לטענתו, המעשה הוא קל ערך.

ג. הגנה מן הצדק: נוכח הימנעות המשיבה מלסיים את עניין המבקש בהליך הסדר מותנה.

ד. שיהוי בהגשת כתב האישום: העבירות המיוחסות בוצעו בשנת 2017,



והחקירה הסתיימה בשנת 2018, כאשר שני מסמכים בלבד הם משנת 2020. על כן, עתר למחיקת האישום בשל השיהוי, העומד בניגוד להנחיית היועץ המשפטי לממשלה - 4.1202 המנחה את התביעה לגבש החלטה בדבר העמדה לדין תוך 18 חודשים ממועד קבלת התיק לטיפול.

3. המשיבה התנגדה לבקשה. בין היתר נטען כי כתב האישום מגלה את יסודות העבירה, בכל אחד משני האירועים המתוארים בו; הפקת רווח אינה חלק מיסודות העבירה; כמות/ריכוז החומר המסוכן אינם רלוונטים לעבירה המיוחסת למבקש; העבירות המיוחסות מסכנות חיים ואינן כלל ועיקר קלות ערך; לא ניתן לסיים את עניינו של המבקש בהליך הסדר מותנה, בין היתר נוכח אופי העבירות; לא חל כל שיהוי בעניינו של המבקש ובהגשת כתב האישום (ר' הפירוט בסעיף 72 לתגובת המשיבה).

דין והכרעה:

4. הבסיס המשפטי לטענות המבקשים מעוגן בסעיפים 149 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב 1982 (להלן: "**החסד"פ**).

5. לאחר שעיינתי בכתב האישום, בטענות הצדדים ובמסמכים שהוצגו לעיוני, ובהתייחס לשלב הדיוני בו אנו נמצאים, לא מצאתי כי יש מקום, בעת הזו, לקבל את הבקשה.

6. כידוע פעולתן של רשות התביעה הינה פעולה מנהלית שבבסיסה עומדת חזקת התקינות המנהלית (ראה למשל בג"צ 3405/12 **פלונית נ' מדינת ישראל**, וכן ראה ע"פ 3205/07 פלוני נ' מדינת ישראל).

7. בע"א 2910/94 **ארנסט נ' יפת פ"ד** נ(2) (1996), נקבע הכלל לפיו מוסמך בית-המשפט לבטל כתב אישום כשאין אפשרות להעניק לנאשם משפט הוגן או כשיש בניהול המשפט משום פגיעה בתחושת הצדק וההגינות. המבחן שנקבע היה מבחן "**ההתנהגות הבלתי נסבלת של הרשות**", כאשר הכוונה להתנהגות שערורייתית שיש בה משום רדיפה, דיכוי והתעמרות בנאשם ולמקרה בו המצפון מזדעזע ותחושת הצדק נפגעת.

8. מבחן זה רוכך עם השנים בפסק הדין שניתן בע"פ 4855/02 מדינת ישראל נ' בורוביץ פ"ד נט(6) 776 (2005) (להלן: "**הלכת בורוביץ**"), ובו הורחבה תחולת ההגנה גם למקרים בהם קיומו של



ההליך הפלילי יפגע בתחושת הצדק וההגינות.

9. דוקטרינה זו זכתה לעיגון חקיקתי במסגרת סעיף 149(10) לחסד"פ שם נקבע כי בית-המשפט רשאי לבטל כתב אישום במקרה בו **"הגשת כתב האישום או ניהול ההליך הפלילי עומדים בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית"**.

10. סעיף 149(10) לחסד"פ לא שינה את הלכת בורוביץ, ובו נקבע מבחן משולש לתחולתה של ההגנה: בשלב הראשון, על בית-המשפט לזהות הפגמים שנפלו בהליכים שננקטו בעניינו של הנאשם ולעמוד על עוצמתם, וזאת במנותק משאלת אשמתו או חפותו. בשלב השני, יבחן בית-המשפט אם יש במסגרת ההליך הפלילי, חרף הפגמים שבו, משום פגיעה חריפה בתחושת הצדק וההגינות. או אז עליו לערוך איזון בין הערכים השונים. בשלב השלישי, יבחן בית-המשפט האפשרות לרפא את הפגמים באמצעים מתונים ומידתיים חלף ביטולו של כתב האישום.

11. פסיקת בתי-המשפט בכל הערכאות, חזרה וקבעה כי דוקטרינת ההגנה מן הצדק תיושם רק במקרים יוצאי דופן ולא בנקל יבטל בית המשפט כתב האישום עקב טענה של הגנה מן הצדק. המקרה שלפני אינו נמנה על אחד מאותם המקרים.

12. להלן התייחסותי לטענותיהם העיקריות של הצדדים:

פגם או פסול בכתב האישום:

13. כידוע, סעיף 85(4) לחסד"פ קובע, כי על כתב האישום לכלול את: **"תיאור העובדות המהוות את העבירה, בציון המקום והזמן במידה שאפשר לברר"**.

14. בע"פ 534/84 אסתר אריה (פנחס) נ' מדינת ישראל, מא(3) 561, נקבע, כי: **"אין להמעיט בחשיבותן של העובדות המפורטות בכתב האישום, כאילו המסגרת החיצונית היא העיקר ואילו התוכן חסר חשיבות. מערכת העובדות האמורה הווה הן את המקור והן את הסיבה לחקירה ולהגשת כתב האישום; בתחומה מנהל הנאשם את הגנתו, והיא המשמשת את היסוד, שעליו מתבקש בית המשפט לבנות את הכרעת הדין"**.

15. ב"כ המבקשים טען לקיומם של פגם או פסול בכתב האישום, כאשר, בין היתר, לא פורטו הכמות וריכוז החומרים, וכן לא נטען כי הופק רווח כספי מהמכירה. לטענת המשיבה אין בפרטים אלה כדי



לפגום בכתב האישום.

16. עיינתי בכתב האישום והתרשמתי כי כתב האישום ברור ואינו עמום. עסקינן בכתב אישום המייחס למבקש עבירות של מכירת חומרים מסוכנים. כידוע: "תכליתן של ההנחיות הנוגעות לניסוחו של כתב האישום, כפולה. האחת, לתת לנאשם פירוט מלא בהיר ומפורט של המעשים המיוחסים לו. השניה, לקבוע את המסגרת לדיון הפלילי בעניינו. על פי הדין, המבחן הבסיסי אם להיעתר לבקשה לביטול כתב האישום בשל קיומו של פגם או פסול בכתב האישום, נעוץ בתשובה לשאלה, האם נגרם לנאשם בעטיו של אותו פגם או פסול, עיוות דין, והאם התקפחה הגנתו בשל קיומו. המגמה תהיה ככל האפשר לתקן את כתב האישום, ולקיים את הדיון, כל עוד אין נפגעת בשל כך הגנת הנאשם" (ר': ת"פ (שלום חי') 44029-08-19 המחלקה לחקירות שוטרים נ' גדעון מנשה (נבו 29.11.2020) וכן: י. קדמי, על סדר הדין בפלילים, עמודים 1278 - 1293, חלק שני, הליכים שלאחר כתב אישום, א', הדין בראי הפסיקה, מהדורה מעודכנת (2009). עיינתי בכתב האישום, והתרשמתי כי ניסוחו עומד בתנאים שנקבעו בסעיף 85(4) לחסד"פ. היעדר פירוט נוסף, לו טוען המבקש, אינו עולה כדי פגם או פסול בכתב האישום, עד כדי הוראה על ביטולו, ועל כן דין טענתו זו - להידחות.

טענת זוטי דברים:

17. כידוע, סעיף 34יז לחוק העונשין קובע:

"לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה, אם, לאור טיבו של המעשה, נסיבותיו, תוצאותיו והאינטרס הציבורי, המעשה הוא קל ערך".

18. אני דוחה טענת המבקש לפיה המיוחס לנאשם הוא בבחינת 'קל ערך'. כתב האישום מייחס לנאשם מכירה של חומרים מסוכנים. אף אם קיימים מקרים חמורים יותר, ואף אם יקבע כי מדובר בעבירה קלה יחסית נוכח נסיבותיה, אין מדובר במעשה קל ערך שאין עניין ציבורי בצדו.

הגנה מן הצדק - הליך בהסדר מותנה:

19. כידוע, סמכות התביעה לסגור תיק בהסדר מותנה הוסדרה בסעיף 67א לחסד"פ:



"(ב) ראה תובע כי קיימות ראיות מספיקות לאישום בעבירה, רשאי הוא, על אף האמור בסעיף 62(א), שלא להעמיד חשוד לדין, ולהציע לו הסדר (בסימן זה – הסדר), אם ראה כי נסיבות העניין בכללותן מתאימות לאי-העמדה לדין נוכח עריכת ההסדר ומילוי תנאיו".

20. לשון הסעיף לעיל, נקטה במילה "רשאי", ולא בכדי. אמנם, הפסיקה פירשה את הסעיף כמטיל חובה על המשיבה להפעיל שיקול דעת ולשקול אפשרות של סיום ההליך בהסדר מותנה במקרים מתאימים (בעניין זה ר' למשל: ת"פ (שלום ראשל"צ) 11475-07-15 **מדינת ישראל נ' מלכה דניאל** [פורסם בנבו] (02.02.2016); ת"פ (שלום נת') 14741-11-14 **שלמה בר סלע נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (07.02.2016)). תפקידו של בית המשפט הוא לבחון את סבירות ההחלטה, והאם נפל בה פגם המצדיק את התערבות בית המשפט (ר' למשל: **פלוני נ' השר לביטחון פנים** [פורסם בנבו] (20.11.17), ת"פ (שלום קריות) 11518-03-16 **פרקליטות מחוז חיפה - פלילי נ' רימא צלאח** (נבו) (27.06.2019)).

21. אינני סבור כי נסיבות המקרה דגן עולות כדי נסיבות חריגות ביותר, כפי שנקבע בפסיקה ובהלכת ברוביץ שהוזכרה לעיל, המצדיקות התערבות מצד בית המשפט בהחלטות המשיבה. לא התרשמתי כי המבקש הוכיח התנהלות שרירותית או בלתי סבירה מטעם המשיבה עקב אי סיום ההליך בעניינו במסגרת הסדר מותנה. לפיכך אף טענה זו, נדחת על ידי.

שיהוי:

22. המבקש טען לשיהוי בהגשת כתב האישום, עת העבירות בוצעו לכאורה בשנת 2017, ורק שני מסמכים בחומרי החקירה הם משנת 2020.

23. בפסיקה נקבע, כי: "**שיהוי משמעותי בהגשת כתב אישום פוגע בזכותו של נאשם שההליכים נגדו יתנהלו במהירות. זכות זו הינה נגזרת של הזכות למשפט הוגן, וכפועל יוצא מכך גם הזכות למניעת עינוי דין, אשר נובעת מההכרה בהכבדה הטבועה במצב בו מצוי אדם בסטאטוס של חשוד עת עננה מרחפת מעל ראשו**" (ר': ע"פ 6922/08 **פלוני נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] [1.2.10]).

24. וכן: "**ההכרעה בשאלת המשקל המדויק שיש לתת לשיהוי שנגרם בעטיין של רשויות התביעה תוכרע על פי מכלול שיקולים, לרבות משך השיהוי וטעמיו, חומרת העבירה וטיבה,**



הנזק שנגרם לקורבן העבירה, האם תרם הנאשם לשיהוי בהתנהלותו ועוד" (שם). אינני סבור כי מדובר בשיהוי כה משמעותי המחייב ביטול או מחיקת האישום. ממילא לא ברור מה הנזק שנגרם למבקש כתוצאה משיהוי נטען זה. ככל שישתבר במהלך שמיעת ההוכחות כי הגנת הנאשם נפגעה בשל כך, שמורה הזכות לב"כ המבקש לשוב ולהעלות טענה זו. כך או אחרת, יכול בית המשפט, להתחשב בשיהוי, אם קיים, בעת גזירת העונש, ככל והנאשם יורשע (ת"פ (מחוזי מרכז) 25403-11-18 מדינת ישראל נ' שמואל קליין (נבו 06.09.2020)).

25. לאור כל האמור לעיל, הבקשה, על כל חלקיה - נדחית.

26. מאליו מובן כי אין בהחלטתי משום הבעת עמדה אשר לדיות הראיות.

27. המזכירות תודיע לב"כ הצדדים.

ניתנה היום, כ"ב אייר תשפ"א, 04 מאי 2021, בהעדר הצדדים.